

॥ श्री ॥

विद्याभवन संस्कृत ग्रन्थमाला

१००

श्रीधर्मराजाध्वरीन्द्रविरचिता

वेदान्तपरिभाषा

सविवरण 'प्रकाश' हिन्दीव्याख्योपेता

व्याख्याकार

वेदान्त-मीमांसा-साहित्याचार्य—

डॉ० श्रीगजानन शास्त्री मुसलगाँवकर

एम. ए., पी-एच्. डी.

अध्यक्ष—

मीमांसा-धर्मशास्त्रविभाग, प्राच्यविद्या-धर्मविज्ञान-संकाय,
काशी हिन्दू विश्वविद्यालय, वाराणसी

सम्पादक

श्री श्रीरामशास्त्री मुसलगाँवकर

चौखम्बा विद्याभवन, वाराणसी-221009

१९८३

THE
VIDYABHAWAN SANSKRIT GRANTHAMALA
100

VEDĀNTAPARIBHĀSA

OF

SRĪ DHARMARĀJĀDHWARINDRA

With

NOTES AND 'PRAKĀŚA' HINDI COMMENTARY

By

Dr. Shri Gajanan Shastri Musalgaonkar

M. A., Ph. D.

Vedanta-Mīmāṃsa-Sahityācharya, Sahityaratna,
Head of Department of Mimāṃsa & Dharmashastra
Faculty of Oriental Learning & Theology, B. H. U.

Edited by

Sri Shreeram Shastri Musalgaonkar

CHOWKHAMBA VIDYABHAWAN

VARANASI

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic or mechanical, including photocopying, recording or any information storage or retrieval system, without prior permission in writing from the Publishers.

Publishers :

CHOWKHAMBA VIDYABHAWAN

(Oriental Publishers & Distributors)

Chowk (Behind Bank of Baroda Building)

Post Box No. 1069

Varanasi 221001

Tel. # 0542-2420404

e-mail : cvbhawan@yahoo.co.in

All Rights Reserved

Also can be had from :

CHAUKHAMBA SURBHARATI PRAKASHAN

K. 37/117, Gopal Mandir Lane

Post Box No. 1129, Varanasi 221001

CHAUKHAMBA SANSKRIT PRATISHTHAN

38 U.A. Bungalow Road, Jawahar Nagar

Post Box No. 2113, Delhi 110007

CHAUKHAMBA PUBLISHING HOUSE

4697/2, Ground Floor, Street No. 21-A

Ansari Road, Darya Ganj, New Delhi 110002

Printed at:

Ratna Offsets Ltd.

Varanasi

श्रीगुरुचरणनामाशीर्वचनम्

आपुष्पता श्रोगजाननशास्त्रिणा निर्मिता वेदान्तपरिभाषाभ्याख्या
प्रकाशाख्या तत्र तत्र मयाऽवलोकिता । अनेन अद्वैतवेदान्ते
प्रविविक्षूणां छात्राणां महानुपकारः सम्भाव्यते । भगवतो
विश्वनाथस्य कृपया एतादृशेनास्य कार्येणोत्तरोत्तर-
मुन्नतिर्भवत्वित्याशिषा संवर्धयामि ।

श्रीराजेश्वरशास्त्री द्राविडः

श्रीहरिरामशुक्लः

ब्रह्मभावमवाप्ताः पूजनीयाः श्रीगुरुचरणाः

पद्मभूषण-पण्डितराज-राजेश्वरशास्त्रिचरणाः

श्रद्धाञ्जलिः

याते दिवं गुरुवरे द्रविडावतंसे
राजेश्वरे जगति पण्डितराजनाम्नि ।
वात्सल्यमात्मनि दधन्मधुरं तदीयं
श्रद्धाञ्जलिं चरणयो भृशमर्पयामि ॥

गुरुचरण-वियोग-जनित शोक-सन्तप्तमना

मुसलगाँवकरोपनामा गजाननः

पूजनीयाः श्रीपितृचरणाः

महामहोपाध्याय श्रीसदाशिवशास्त्रिचरणाः

समर्पयाम्

विद्याव्रतं तपसि संस्थितमाशुतोषं
जोषं प्रबोधगिरिमूर्ध्नि विराजमानम् ।
कण्ठे नियम्य गरलं ददतं सुधां न-
स्तातं सदाशिवमहं शिवमानतोऽस्मि ॥
संस्कृत्य मे मतिभ्रुवं भवतैव शास्त्र-
बीजं यदुप्तमथचात्मरसेन सिक्तम् ।
तस्यैव बोधसुतरोः फलमेतदद्य
नैवेद्यमर्पयति तात ! गजाननोऽयम् ॥
वेदान्तपरिभाषाया व्याख्यां विख्यातकीर्तये ।
अर्पयँस्तातपादाय प्रीतिं विन्दामि चेतसि ॥

विनयावनतो

गजाननः